

Ба шурои диссертациони 6D.KOA-079-и назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ (734025, ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33)

Такриз

ба автореферати диссертатсияи Чилаев Раҳмоналӣ Собирович дар мавзуи «Сиёсати энергетикии Ҷумҳурии Тоҷикистон: равандҳо ва омилҳои таъбиқи он» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.2 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ

Автореферати диссертатсия, ки аз ҷониби доктараи дараҷаи илмӣ Чилаев Раҳмоналӣ Собирович таҳия гардидааст ба таҳқиқи сиёсати энергетикии Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шуда, имрӯзҳо ба яке аз масъалаҳои муҳим ва муҳими замони муосир доништа мешавад. Дар шароити тағйирёбии босуръати равандҳои ҷаҳонӣ, афзоиши вобастагии иқтисодиёт аз захираҳои энергетикӣ ва болоравии аҳамияти омилҳои геополитикӣ, масъалаи таъмини амнияти энергетикӣ ба яке аз самтҳои калидии сиёсати давлатӣ табдил додааст. Аз ин нуқтаи назар, интихоби мавзуи таҳқиқот аз ҷониби муаллиф саривақтӣ, асоснок ва дорои аҳамияти назариявӣ амалӣ мебошад.

Чилаев Р.С. дар муқаддимаи автореферат ба таври муфасссал муҳими мавзуро асоснок намуда, нишон медиҳад, ки энергетика дар шароити муосир на танҳо соҳаи иқтисодӣ, балки унсuri муҳими таъмини рушди устувори ҷомеа ва омили таъсиррасон ба равандҳои сиёсӣ ба ҳисоб меравад. Муаллиф бо далелҳои мушаххас ва истинод ба вазъи воқеии кишвар исбот менамояд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои имкониятҳои бузурги гидроэнергетикӣ буда, истифодаи самараноки онҳо метавонад ба таҳкими истиклолияти давлатӣ ва беҳтар гардидани вазъи иҷтимоӣ иқтисодӣ мусоидат намояд.

Дар автореферати кори диссертационӣ мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот ба таври равшан ва пайдарпай муайян карда шудаанд. Муаллиф мақсади асосии таҳқиқотро дар омӯзиши сиёсати энергетикӣ дар марҳилаҳои гуногуни рушди кишвар ва асоснок намудани аҳамияти стратегияи он дар шароити

муосир мебинад. Барои расидан ба ин мақсад, довталаби дараҷаи илмӣ як қатор вазифаҳои муҳимро пеш гузоштааст, ки фарогири ҷанбаҳои назариявӣ, таърихӣ ва амалӣ мебошанд. Чунин тарзи гузоштани вазифаҳо аз он шаҳодат медиҳад, ки муаллиф масъаларо хуб ва пайдарпай баррасӣ намудааст.

Объект ва предмети таҳқиқот низ дуруст муайян карда шудаанд. Муаллиф сиёсати энергетикӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун объекти таҳқиқ интихоб намуда, равандро ва омилҳои татбиқи онро ҳамчун предмети таҳқиқ баррасӣ мекунад. Ин интихоби дуруст имкон медиҳад, ки масъалаи мавриди таҳқиқ дар доираи муайян ва бо истифода аз усулҳои мувофиқ таҳлил карда шавад.

Асосҳои методологии таҳқиқот низ сазовори таваҷҷуҳ мебошанд. Довталаби дараҷаи илмӣ дар раванди таҳқиқот аз методҳои гуногуни илмӣ, аз ҷумла методҳои таърихӣ, муқоисавӣ, омӯрӣ, системавӣ ва сохторию вазифавӣ истифода кардааст. Муаллиф дуруст нишон медиҳад, ки истифодаи ин методҳо имконият медиҳад, ки сиёсати энергетикӣ дар робита ба тағйирёбии сохтори ҷомеа ва равандро сиёсӣ таҳлил карда шавад. Хусусан, истифодаи методи муқоисавӣ барои муайян намудани фарқият ва умумиятҳои сиёсати энергетикӣ дар давраҳои гуногуни таърихӣ, ҳамчунин мақеъ ва нақши сиёсати энергетикӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар минтақаи Осиёи Марказӣ ва ва Осиёи Ҷанубӣ қобили қайд мебошад. Инчунин, истифодаи маълумоти омӯрӣ ба таҳқиқот хусусияти далелнокӣ ва бозътимодӣ мебахшад.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқот, ки аз ҷониби муаллиф пешниҳод шудааст, яке аз ҷанбаҳои муҳими автореферат ба ҳисоб меравад. Чилаев Раҳмоналӣ Собирович кӯшиш намудааст, ки сиёсати энергетикӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар заминаи назарияҳои муносири илмӣ ва бо дарназардошти шароити геополитикӣ минтақа мавриди таҳлил қарор диҳад. Муаллиф нишон медиҳад, ки энергетика метавонад на танҳо омили рушди иқтисодӣ, балки воситаи муҳими таҳкими мавқеи байналмилалӣ кишвар бошад. Ин андеша аз нигоҳи илми муносири сиёсӣ муҳим буда, ба таҳқиқот мазмун ва мундариҷаи нав мебахшад.

Ҳамзамон, муаллиф як қатор тавсияҳои амалӣ пешниҳод менамояд, ки ба такмили сиёсати энергетикӣ ва баланд бардоштани самаранокии он равона шудаанд. Ин тавсияҳо, агар дар амал татбиқ гарданд, метавонанд ба рушди минбаъдаи соҳа ва таҳкими мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бозорҳои энергетикӣ минтақа мусоидат намоянд. Аз ин лиҳоз, натиҷаҳои таҳқиқот на танҳо аҳамияти назариявӣ, балки аҳамияти амалӣ низ доранд.

Дар баробари дастовардҳои зикршуда, бояд қайд намуд, ки дар автореферати кори диссертатсионии Чилаев Р.С. аз камбудҳои зерин холи нест.

Якум, дар матни автореферат баъзе ноқисҳои имлоӣ ва грамматикӣ ба назар мерасанд, ки ислоҳи онҳо ба баланд гардидани сатҳи таҳрирӣ ва фарҳанги илмӣ кор мусоидат менамояд.

Дуюм, дар зербоби якуми боби сеюм (саҳ. 27-28), ки ба масъалаи ҳамкориҳои энергетикӣ миёни минтақаҳои Осиёи Марказӣ ва Осиёи Ҷанубӣ бахшида шудааст, нақш ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври кофӣ ва муфассал инъикос нагардидааст. Ба назари мо, тавсеаи таҳлили ин ҷанба, бо дарназардошти аҳамияти геополитикӣ ва иқтисодии он, метавонад арзиши илмӣ таҳқиқотро боз ҳам афзоиш диҳад.

Бо вучуди ин, эрод ва камбудҳои зикршуда хусусияти умумӣ дошта, ба мазмуни асосӣ ва арзиши илмӣ таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд.

Ҳамин тариқ, метавон қайд намуд, ки автореферати пешниҳодшуда нишон медиҳад, ки Чилаев Раҳмоналӣ Собирович масъалаи муҳими сиёсати энергетикӣ дар шароити муносири Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор дода, кӯшиш намудааст онро дар сатҳи илмӣ таҳлил ва асоснок намояд. Муаллиф дорои малакаи истифодаи методҳои илмӣ, таҳлили маълумот ва баёни хулосаҳо мебошад, ки ин аз сатҳи ҳуби омодагии илмӣ ӯ шаҳодат медиҳад.

Бо дарназардошти аҳамияти мавзӯ, сатҳи таҳлили пешниҳодшуда, навгонии илмӣ ва аҳамияти амалии натиҷаҳои таҳқиқот, метавон хулоса кард, ки автореферати мазкур ба талаботи мавҷудаи Комиссияи олии

аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва довталаби дараҷаи илмӣ Чилаев Раҳмоналӣ Собирович сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.2 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ доништа мешавад.

Муқарриз:

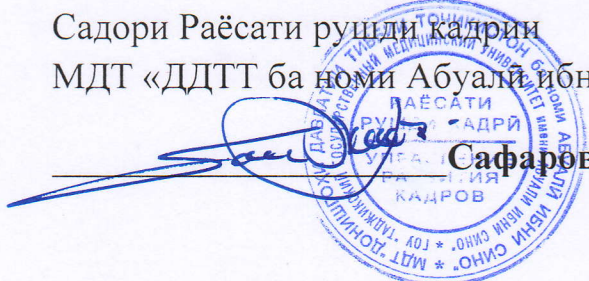
доктори фалсафа (PhD)-доктор
аз рӯи ихтисоси 6D050200-Сиёсатшиносӣ
ассистенти кафедраи фанҳои
ҷомеашиносии МДТ «ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино»

Тошов Х.М.

Суроғаи муқарриз:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, кӯчаи Сино 64/60.
Тел.: (+992) 93-442-77-07

Имзои Тошов Х.М.-ро тасдиқ мекунам.
Садори Раёсати рушди кадрҳои
МДТ «ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино»

Сафаров Б.И.

Суроғаи муассиса:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, Сино 29-31.
Тел.: (+992 37) 22353496;
E-mail: info@tajmedun.tj

« 07 » 04 соли 2026